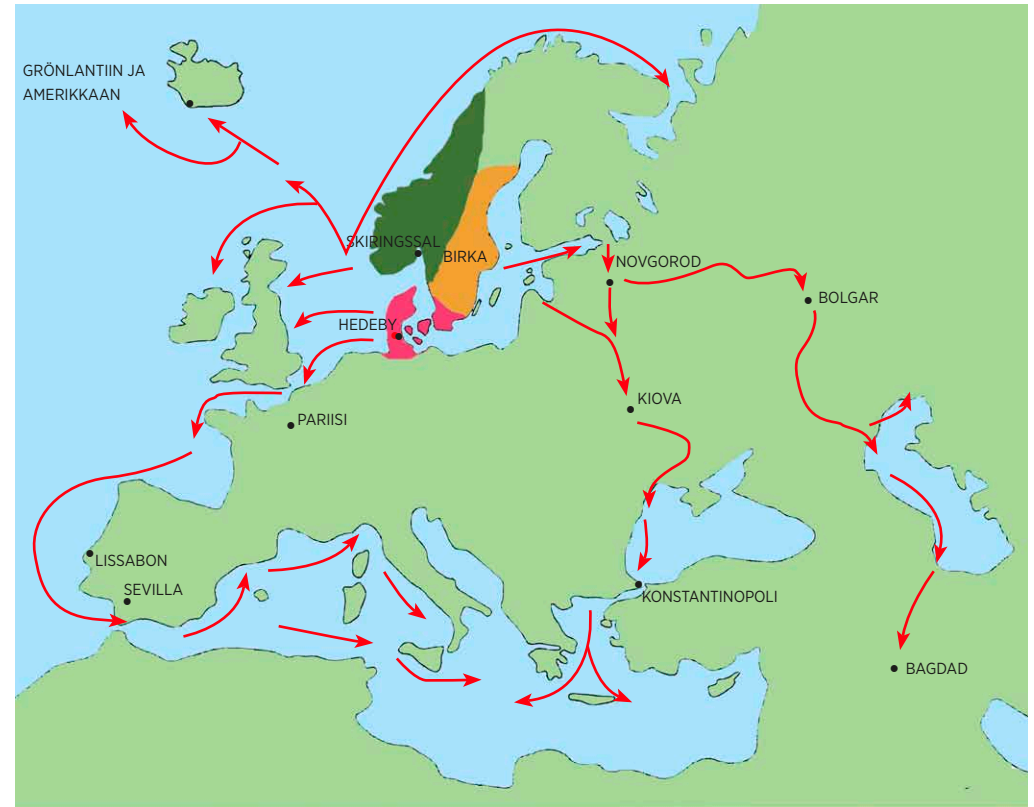

VIIKINKIAIKA

– POHJOLAN NOUSU EUROOPPALAISTEN TIETOISUUTEEN

KUVA 7. Viikinkivene noin vuodelta 815–820 jKr. löydettiin Osebergistä Oslovuonon suulta Norjasta vuonna 1903

KUVA 6. Kartta viikinkien matkoista itään ja länteen

Viikinkiaikana (n. 800–1050) Pohjola pääsi vihdoon Euroopan kartalle ja skandinaavit tulivat eurooppalaisten tietoisuuteen. Skandinaavit olivat jo vanhastaan olleet paljon tekemisissä lähialueiden kanssa, ja näiden suhteiden pohjalta alettiin tehdä yhä järjestelmällisempiä kaupparetkiä ja toisinaan jopa silkkojen ryöstö- ja sotaretkiä. Viikinkiajan varsinaisen alkuna pidetään Skotlannin rannikolla sijaitsevan Lindisfarnen luostarin ryöstöä ja hävitystä vuonna 793. Taitavasti rakennetuilla aluksillaan ”viikingit” purjehtivat

nykyistä Norjasta ja Tanskasta ahkerasti Länsi-Euroopan rannikkoa pitkin ja Britteinsaarille ryöstäen luostareita sekä kaupunkeja, esimerkiksi Pariisia tai Hampuria.

TÄNÄ AIKANA myös Islanti ja Grönlandi saivat ensimmäiset asukkaansa, ja viikingit purjehtivat aina Pohjois-Amerikan itärannikolle saakka. Viikingit myös perustivat omia valtakuntia mm. Englantiin ja Ranskan rannikolle Normandiaan. 1000-luvulla Tanskan kuningas Knut Suuri hallitsi valtakuntaa, joka ympäröi koko Pohjanmerta ja

käsitti nykyisten Tanskan, Norjan ja Englannin alueet.

NYKYISEN RUOTSIN rannikkoseutujen asukkaat purjehtivat Suomenlahtea itään Venäjän suurille joille ja jatkoivat niitä pitkin aina Mustallemerelle ja Kaspianmerelle saakka. He kehittivät kauppasuhteita Konstantinopolin ja Bagdadin kalifikunnan arabien kanssa ja toivat niistä ylellisystavaroita Pohjolan kautta Keski-Eurooppaan. Näiden retkien peruna muun muassa Gotlannista ja muualtakin Ruotsista on löytenyt tuhansia arabialaisia hopearahoja.

Skandinaaveja asettui myös asumaan slaavilaisten kansojen keskuuteen mahdollisesti muodostaen ensimmäiset valtakunnat alueelle, josta myöhemmin muodostui Venäjä.

ERITYISESTI ETELÄISESSÄ Skandinaviassa elettiin viikinkiaikana voimakasta taloudellisen ja kulttuurillisen kukoistuksen aikaa. Vanhat kauppapaikat kuten Hedeby Tanskan Jyllannissa ja Birka Ruotsissa Mälaren-järven rannalla kehittyivät hiljalleen suuriksi kaupungeiksi. Tuhannet viikinkiajalta säilyneet riimukivet kertovat paitsi viikinkien urotöistä ja sankariretkistä, myös kotiin jääneiden arkisesta elämästä sekä kristinuskon tulosta.

KUVA 10. Malli Birkan viikinkikaupungista, Ruotsin ensimmäinen kaupunki

KUVA 8. Gotlannista löytyneitä arabialaisia hopeakolikoita 800-luvulta jKr.

KUVA 9. Riimukivi 1000-luvulta Uplannin Torsätrasta. Kivessä lukee: "Unna pystytti tämän kiven pojalleen Östenille, joka kuoli kastepuvussa, Jumala hänen sieluaan auttakoon."

KESKUSTELE

MINNE pohjoismaalaiset matkasivat viikinkiajalla?

MITÄ viikinkiaikaiset löydöt kertovat näistä retkistä?